

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/51/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114217457
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5114217457.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcov - 1/ B. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. G. C., P. XXX, 2/ B. W., nar. X.X.XXXX, bytom C. G. C., Ul. X. M. XXXX, žalobcovia 1/,2/ obaja v zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Blendovský, JUDr. Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Potočná 2835/1 A, Čadca, proti žalovaným: 1/ B. M., nar. XX.X.XXXX, bytom C. G. M., L. XXX/X, v zastúpení právne Advokátska kancelária Andrea Havelková, s.r.o., so sídlom D. Dlabača 2748/28, Žilina, 2/ I. C., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XXX, 3/ C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., E. spojencu XXX/XX, U., Česká republika, 4/ L. O., nar. X.X.XXXX, bytom R. XXX, K. u U., Česká republika, žalovaní v 2/ - 4/ rade v zastúpení právne JUDr. Ladislav Ščury, advokát, so sídlom M. XXXX, Y., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. B. W., zomr. XX.X.XXXX, na základe odvolania žalobcov 1/,2/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 18C/98/2014-198 zo dňa 29.10. 2015, takto

rozhodol:

Krajský súd mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že určuje, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX - parc. EKN č. 10346 - orná pôda o výmere 3086 m² pod B1 v kat. ú. C. G. M. patrí v podiele 1 do dedičstva po neb. B. W., zomr. XX.X.XXXX.

Priznáva žalobcom v 1/ a 2/ rade nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rade 1/, 2/, 3/, 4/ v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/,2/ voči žalovaným domáhali určenia parc. EKN č. 10346 - orná pôda o výmere 3086 m² zapísanej na LV č. XXXX pod B1 v k.ú. C. G. M. v podiele 1 do dedičstva po neb. B. W., zomr. XX.X.XXXX. Rozhodovanie o trovách konania súd vyhradil do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Okresný súd konštatoval aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov, títo sú dedičia po neb. B. W., zomr. XX.X.XXXX. Nositeľmi vecnej legitímácie v spore sú aj žalovaní v rade 2/ až 4/, títo sa po poručiteľke C. W., rod. W. (zároveň aj matka žalobcov) nadobudli dedičstvo na základe osvedčenia o dedičstve D 34/99, Dnot 63/99. Žalovaná v 1/ rade B. M. je evidovaná v katastri nehnuteľnosti ako podielová spoluvlastníčka žalovanej nehnuteľnosti v podiele 1. Účasť ďalšieho podielového spoluvlastníka predmetnej nehnuteľnosti I.O. v konaní podstatná (ani právne významná) nebola, pretože žaloba sa týka iba časti podielu žalovanej v rade 1/.

3. Súd zistil aj naliehavý právny záujem žalobcov na podanej určovacej žalobe z pohľadu § 80 písm. c) O. s. p. Tento záver vyvodil z toho, že žalovaný podiel je na liste vlastníctva vedený v rozsahu 1 v prospech žalovanej 1/.

4. Z navrhovateľmi predloženej listiny označenej ako rozhodnutie D 852/76 - „poznámka odvolacieho súdu - správne označenie čísla rozhodnutia má byť D 952/76“ - zo dňa 3.12.1980, súd zistil, že v dedičskom konaní na základe dedičského rozhodnutia D 952/76 dňa 3.12.1980 dedičstvo pozostávajúce aj z parcely č. 346 nadobudol syn poručiťky B. W. v podiele 1 a v podiele 1 dcéra poručiťky Q. C.. V dedičskom konaní po Q. C. (zomr. XX.X.XXXX) sa stala podľa osvedčenia o dedičstve nadobúdateľkou celého dedičstva Q. Z. - do dedičstva bola zahrnutá aj parcela EKN č. 10346 v podiele 1. Q. Z. previedla kúpnu zmluvou zavkladovanou pod V 1041/2010 z 8.7.2010 vlastnícke právo k parcele EKN č. 10346 v podiele 1 na žalovanú v rade 1/.

5. Z dedičského rozhodnutia vydaného v konaní D 952/76 bolo pre súd zrejmé, že predmetom dedičského konania po J. W. bolo 6 árov poľnohospodárskej pôdy v užívaní socialistickej organizácie a 6 árov poľnohospodárskej pôdy v intraviláne, z toho žalobcami predloženého dedičského rozhodnutia D 952/76 však pre súd nevyplývalo, že by J. W. (matka B. W.) vlastnila dané nehnuteľnosti iba v 1. Rozhodnutie D 952/76 zo dňa 3.12.1980 založené pre účely súdneho konania v pripojenom dedičskom spise je odlišné ako obsah rozhodnutia, ktoré predložili žalobcovia k žalobe pre účely tohto súdneho konania. Odlišnosť obsahu rozhodnutia v pripojenom spise spočíva podľa názoru súdu v tom, že v spise je uvedené dedičstvo po J. W. vo vzťahu k parc. č. 346 v 1. Rozhodnutie je riadne podpísané, opatrené pečiatkou Štátneho notárstva v Čadci a tiež je na ňom vyznačená doložka právoplatnosti 14.1.1981. Dokonca dané rozhodnutie v totožnom znení vyplýva aj z ručného prepisu notára. Rozhodnutie predložené žalobcami nebolo doručované účastníkom dedičského konania, žalobcovia ho získali z Okresného súdu Čadca ako kópiu z archívu. Ide o akýsi koncept rozhodnutia a nie rovnopis rozhodnutia podľa originálu. Súd dospel v súvislosti s touto listinou k záveru, že predmetná listina nie je rozhodnutím (pozn. odvolacieho súdu - originálnym rozhodnutím) vydaným Štátnym notárstvom v Čadci v dedičskej veci.

6. Z obsahu pripojeného spisu D 952/76 v dedičskej veci po poručiťke neb. J. W. okresný súd zistil (z rozhodnutia žurnalizované v spise), že poručiťka J. W. bola vlastníčkou ku dňu svojej smrti parcely pôvodne EN 346, po zlúčení katastrálnych území sa pridalo k parcelám z pôvodného k.ú. V., z ktorého katastrálneho územia sa nachádza i predmetná parcela, predčíslenie 10 a aktuálne predmetná parcela je vedená v registri EN pod č. 10346, uvedené zistenie vyplývalo z oznámenia Okresného úradu Kysucké Nové Mesto, odbor katastrálny. J. W. vlastnila nehnuteľnosť parc. EKN č. 10346 iba v 1, jej deti B. a Q. zdedili každý po 1, mohol nadobudnúť každý z nich parcelu v podiele 1 z celku. Preto v dedičskom konaní 30D 1500/2005 po Q. C., zomr. XX.X.XXXX (nadobúdateľkou po nej sa stala Q. Z.) notár postupoval nesprávne, keď do súpisu aktív dedičstva určil - 1 parc. EKN č. 10346, správne mala byť iba 1, keďže Q. C. po poručiťke J. W. sa stala nadobúdateľkou predmetnej parcely iba v podiele 1. V dôsledku nesprávneho postupu notára v dedičskom konaní 30D/1500/2005 dedička po Q. C. Q. Z. bola zaevidovaná v katastri nehnuteľnosti ako vlastníčka parcely EKN 10346 v podiele 1. Následne tento svoj podiel previedla na svoju dcéru B. (žalovanú v 1/ rade) kúpnu zmluvou zo dňa 15.6.2010 zavkladovanou pod č. V 1041/2010. Napokon nesprávny zápis rozhodnutia vydané v dedičskom konaní D 952/76 do katastra nehnuteľnosti (podľa ktorého vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti po J. W. mal byť B. W. v 1, Q. C. v 1, poukaz súdu na č.l. 54 spisu) potvrdila aj bývala Správa katastra Kysucké Nové Mesto. V dôsledku nesprávneho zápisu bývalej Správy katastra (v dôsledku nesprávnych údajov uvedených v dedičskom rozhodnutí po J. W.) nebola predmetná parcela zaradená do dedičstva po B. W., zomr. XX.X.XXXX, čo vyplýva aj z rozhodnutia D 995/90 (č.l. 57 spisu).

7. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že podľa dedičského rozhodnutia žurnalizovaného v spise D 952/76 neb. J. W. bola vlastníčkou spornej nehnuteľnosti v podiele 1. Mali preto po nej zdediť jej deti syn B. W. a dcéra Q. C. každé po 1. Syn B. zdedil podiel 1 k celku a dcéra Q. podiel 1 k celku, následná nesprávna realizácia zápisu v katastri nehnuteľnosti, nemôže podľa názoru súdu byť na úkor vlastníkov, pričom zápis bývalej správy katastra nezaložil vlastnícky vzťah ani neurčil podiely spoluvlastníkov, to bolo dané rozhodnutím notára. Pokiaľ Q. C. bola aj v katastri nehnuteľností zapísaná ako vlastníčka žalovanej nehnuteľnosti v podiele 1, vydržať podiel 1 nemohla, pretože bola účastníčkou dedičského konania D 952/76 a ako účastníčka musela mať vedomosť o tom, že v dedičskom konaní nadobudla podiel 1 k celku. Q.C., nadobúdateľka dedičstva po Q. C. na základe rozhodnutia o dedičstve 30D 1500/2005 (právoplatné 12.1.2007) nemusela mať vedomosť o vyššie uvedených skutočnostiach a podľa toho ako sa správala ani nevedela o tom, keďže previedla celý evidovaný podiel 1 na žalovanú v 1/ rade (svoju dcéru) kúpnu zmluvou v roku 2010.

8. Ani za existencie dobromyseľnej držby nehnuteľnosti u žalovanej v 1/ rade a jej matky nenastalo nadobudnutie vlastníckeho práva k žalovanému podielu vydržaním, neuplynula totiž 10-ročná vydržacia doba. Napokon obrana žalovanej v 1/ o vydržaní a dobromyseľnosti jej právnych predchodcov, že Q. C., Q. Z. užívali spolu nehnuteľnosť, je v rozpore so skutočnosťou, pretože hoc Q. zomrela XX.X.XXXX predmetná nehnuteľnosť po nej bola prejednaná až v dodatočnom dedičskom konaní 30D/1500/2005, teda až o 19 rokov od smrti poručiťky. Nie je zrejmé, na základe čoho Q. Z. užívala nehnuteľnosť ako svoju, keďže podiel v spornej nehnuteľnosti predmetom pôvodného dedičského konania po Q. C. nebol, ten bol prejednaný až o 19 rokov po jej smrti v rámci dodatočného dedičského konania, pričom účastníkmi dedičského konania boli 4 dedičia a dovtedy nebolo zrejmé, že dedičstvo nadobudne práve Q. Z.. Prípadné užívanie pozemku (podielu) podľa názoru okresného súdu neznamená a nespôsobuje vydržanie vlastníckeho práva. Q. Z. nadobudla predmetnú nehnuteľnosť až právoplatným rozhodnutím dňa 12.1.2007 v dodatočnom dedičskom konaní po Q. C. na základe dohody dedičov, preto aj jej dobromyseľnosť môže byť konštatovaná od roku 2007, avšak neuplynula 10-ročná vydržacia lehota, pretože žaloba o určenie nehnuteľnosti do dedičstva po neb. B. W. bola podaná už v roku 2014. Súd v otázke dobromyseľnosti držby ako aj zákonných podmienok vydržania vychádzal z hmotno-právnej úpravy § 134, § 865 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

9. Vykonané dokazovanie preukázalo, že žalovaná v 1/ rade nadobudla podiel 1 v žalovanej nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy od osoby zapísanej v katastri nehnuteľnosti, od vlastníka daného podielu a to od Q. Z., ktorej dedičstvo bolo potvrdené rozhodnutím o dedičstve po Q. C. vydané pod č. 30D/1500/2005. Hoc Q. Z. sa mala stať nadobúdateľkou podielu spornej nehnuteľnosti iba v podiele 1 bolo jej potvrdené v dedičskom konaní po Q. C. nadobudnutie podielu 1, preto žalovaná v 1/ rade, ktorá nadobudla vlastnícke právo k predmetnému podielu platne uzavretou kúpnu zmluvou je chránená podľa názoru okresného súdu tak, ako keby to nadobudla od oprávneného dediča. Na základe dedičského rozhodnutia vydaného v dodatočnom dedičskom konaní po Q. C. nadobudla Q. Z. majetok (podiel v spornej nehnuteľnosti) po prípadnej nepravej dedičke (matke), teda je chránená v zmysle § 486 Občianskeho zákonníka. Oprávnený dedič (v súdnej veci žalobcovia) v časti podielu 1 môžu podľa názoru súdu uplatniť právo na vydanie dedičstva vo všeobecnej trojročnej premičacej lehote, títo sa nedomáhali svojich práv ani voči Q. C. ani voči Q. Z., ale domáhali sa až voči žalovanej v 1/ rade žalobným návrhom podaným dňa 23.5.2014, teda viac ako 7 rokov od právoplatnosti osvedčenia o dedičstve 30D/1500/2005. Q. Z. bola síce oprávneným dedičom, ale iba v časti 1, v časti 1 bola dedičom nepravým, napriek tomu sa žalobcovia voči nej nedomáhali svojich práv. Napokon súd uzavrel, že žalovaná v 1/ rade nadobudla predmetnú nehnuteľnosť v podiele 1 dobromyseľne, čo aj riadne preukázala v zmysle § 486 Občianskeho zákonníka.

10. Súd prvej inštancie konštatujúc, že hoc nedošlo k vydržaniu predmetného podielu právnymi predchodcami žalovanej 1/ ako ani žalovanou v 1/ rade, avšak žalovaná v 1/ rade je v danom prípade chránená v zmysle § 486 O. s. p. (pozn. odvolacieho súdu - zrejme sa jedná o zrejmú chybu v opise rozhodnutia, pretože má ísť o hmotno-právne ustanovenie Občianskeho zákonníka) a uvedená právna úvaha viedla súd k zamietnutiu žaloby. Súd dodal, že zamietnutie žaloby v aktuálnej veci nevylučuje postup daný inštitútom ust. § 485 Občianskeho zákonníka, avšak riešenie tejto otázky už nie je predmetom posudzovanej veci.

11. Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozhodovanie o trovách prvostupňového konania súd vyhradil na samostatné rozhodnutie do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

12. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie žalobcovia. V odvolaní a v jeho doplnení namietali obsahové náležitosti rozhodnutia, ktoré podľa ich názoru jasne a zrozumiteľne nedáva odpoveď na všetky právne, skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Poukazujú na základnú povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, k čomu v súdnej veci nedošlo. Napokon rozhodnutie nesie i znaky arbitrárnosti, je rozhodnutím prekvapivým, hoc súd prvej inštancie svoje rozhodnutie rozsiahlo odôvodňuje avšak zásadnú argumentáciu uvádza na str. 7, keď nedôvodnosť uplatnenej žaloby opiera o § 486 Občianskeho zákonníka. Podľa odvolateľov uvádzané hmotno-právne ustanovenie upravujúce nadobudnutie majetku od nepravého dediča, ktorému bolo dedičstvo potvrdené, nie je možné aplikovať, pretože v tomto prípade nenastala táto fikcia. Súd sa podľa ich názoru žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, že v dedičskom konaní D 952/76 ich právny predchodca Ján W. skutočne dedil 1 z dedičstva, taktiež sa súd nevysporiadal s podaním správy katastra o vybavení sťažnosti č. 3/09. Kataster uvedenú

sťažnosť hodnotil za opodstatnenú, nakoľko z rozhodnutia D 952/76 po neb. J. W. boli parcely KN E č. 10289-LV č. XXX, 10315-LV č. XXXX, 10318-LV č. XXXX a ďalej parc. 10346 zapísaná na LV č. XXXX orná pôda - ide o parcelu tvoriacu predmet konania, - nachádzajúce sa v k.ú. C. G. M. prevedené na vlastníčku C. Q. v podiele 1 rozhodnutím zápisu do registra ZRPS do katastra nehnuteľností pol. 245/98 v zmysle D 952/76. Na uvedených listoch vlastníctva mal byť v zmysle citovaného dedičského rozhodnutia zapísaný B. W. v podiele 1 a C. Q. v podiele 1. Po C. Q. nadobudla osvedčením o dedičstve č. 30D/1500/2005 označený majetok Q. Z.. Na základe uvedeného potom nemožno priznať ochranu podľa § 486 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že gramatickým výkladom predmetného ustanovenia vyplýva, že sa týka dobromyseľného nadobudnutia od nepravého dediča, ktorému bolo dedičstvo potvrdené. V tomto smere jednoznačne vyplýva, že dedičstvo nebolo neoprávnenému dedičovi Q. Z. potvrdené, ale bolo potvrdené ešte v roku 1976 B. W., len nedostatkom zápisu v katastri nehnuteľností nebol tento zápis prevedený, pričom sa jedná o administratívnu chybu, zhojenia ktorej sa dožadujú žalobcovia práve v aktuálne posudzovanej veci.

13. Už dedičské konanie 30D/1500/2005 z roku 2005 vychádzalo podľa odvolateľov zo zlého predpokladu. V súdnej veci mal súd akceptovať závery dedičského rozhodnutia po neb. J. W., po poručiteľke ich právny predchodca Ján W. titulom dedenia sa stal reálnym vlastníkom podielu 1 v pozemku č.parc. EKN 10346-orná pôda o výmere 3086 m² zapísanej na LV č. XXXX pre k.ú. C. G. M.. Odvolatelia zvyrazňujú ďalej, že oni nevedia zosúladiť faktický právny stav, kataster nehnuteľností sám pochybil, toto sám opraviť nevie a ich odkázal na občiansko-súdne konanie. Súd primárne mal sa vysporiadať so skutočnosťou, že B. W. predmetný podiel nadobudol v dedičskom konaní po svojej matke. Rozhodnutie je právoplatné a vykonateľné. Sú ho povinní rešpektovať všetci účastníci konania, napokon nikto nemôže previesť viac práv než má sám. Táto zásada chráni vlastnícke právo skutočného „pravého“ vlastníka. Jej uplatnenie znamená, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, teda ho ani nemohol ďalej platne previesť. Z týchto dôvodov odvolatelia tvrdia, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v súdnej veci je nesprávne.

14. Žalobcovia napadli odvolaním aj výrok o náhrade trov prvostupňového konania, uviedli, že ak sa odvolací súd nestotožní s ich argumentmi, existuje minimálny dôvod hodný osobitného zreteľa upravený v § 150 ods. 1 O.s.p. pre rozhodovanie o trovách konania. Ich právny predchodca B. W. je oprávneným vlastníkom dotknutej nehnuteľnosti, oni sú po ňom legitímnymi dedičmi, protiprávny stav nezavinili, jedinou možnosť uplatnenia si svojho práva videli v podaní žaloby u súdu, preto by bolo nespravodlivé, aby ešte znášali aj náhradu trov konania. O dôvodnosti a opodstatnenosti svojho nároku sú však presvedčení doposiaľ.

15. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcov 1./2/ predložila žalovaná v 1. rade B. M.. Žiadala potvrdenie rozsudku pre vecnú správnosť, podľa jej názoru súd v dôvodoch rozhodnutia vyargumentoval aké dôvody ho viedli k zamietnutiu žaloby. V odvolaní chýba rozumný a logický argument, prečo si žalobcovia myslia, že nebolo Q. Z. dedičstvo potvrdené, pričom táto skutočnosť nespochybniteľne vyplýva z osvedčenia o dedičstve č.k. 30D/1500/2005 - 62 vydaného JUDr. Danou Tabačkovou, notárom ako súdnym komisárom, na základe poverenia Okresného súdu Žilina zo dňa 12. januára 2007. Podľa žalovanej v rade 1. Q. Z. bola vlastníčkou spornej nehnuteľnosti titulom vydržania. Aj pre prípad, že by v zmysle záveru prvostupňového súdu takto nebolo, menovaná by s poukazom práve na osvedčenie o dedičstve 30D/1500/2005-62 bola v časti predmetného spoluvlastníckeho podielu nepravým dedičom, ktorému bolo dedičstvo potvrdené. Ona od Q. Z. v dobrej viere o správnosť zápisu KN a správnosť osvedčenia o dedičstve č.k. 30D/1500/2005-62-rozhodnutia štátneho orgánu odkúpila predmetný pozemok. Žalovaná zvyraznila aj existujúcu dobromyseľnosť k predmetu sporu, čo vyplýva podľa nej zo skutočnosti, že desiatky rokov nikto, ani žalobcovia sa vlastníctva k predmetnému pozemku nijakým spôsobom nedomáhali. Ani správa katastra by nemohla v danom prípade „opraviť“ zápis v katastri nehnuteľnosti a zapísať právneho predchodcu žalobcov ako vlastníka, nakoľko po spornom zápise v rámci desiatok rokov, kedy si právny predchodca žalobcov ani jeho dedičia nestrážili svoje práva (pričom boli vedené dedičské konania, kde predmetný spoluvlastnícky podiel chýbal) došlo k následným prevodom vlastníckeho práva aj k vydržaniu predmetného pozemku a tak neskoršími právnymi úkonmi sa stala vlastníčkou sporného pozemku ona a zápis právneho predchodcu žalobcov do KN je vylúčené s poukazom na § 154 ods. 1 O.s.p. Odvolacie argumenty žalobcov do výroku o náhrade trov konania sú predčasné, pretože súd prvého stupňa rozhodovanie o trovách konania vyhradil do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

16. Žalovaní I. C., C. C., L. O. v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej v rade 1/ k odvolaniu žalobcov, vyjadrili svoj súhlas s odvolaním a stotožnili sa s názorom žalobcov 1/,2/ v odvolaní. Argumentáciu žalovanej v 1/ rade uvedenú v písomnom vyjadrení k odvolaniu nezdieľali. Právne úkony, ktorými nadobudla žalovaná v 1/ rade sporný pozemok označili za absolútne neplatný právny úkon, ktorým nemôže byť priznaná právna ochrana a ktoré nie je možné ani konvalidovať. V súdnej veci je právne irelevantné, či bola žalovaná v rade 1/ resp. jej právni predchodcovia dobromyseľní alebo neboli a ust. § 486 Občianskeho zákonníka nie je možné aplikovať. Aj oni tvrdia, že parcela KN-E č. 10346 - orná pôda o výmere 3086 m² zapísaná na LV č. XXXX v k.ú. C. G. M. má patriť do dedičstva po neb. B. W. zomrelom XX.X.XXXX v spoluvlastníckom podiele 1, preto navrhujú odvolaciemu súdu zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. Žalovaná v 1/ rade k doplneniu skutkových tvrdení žalobcami 1/,2/ poukazuje na to, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa jej názoru nie je preto možné prihliadať na podanie, ktorým žalobcovia 1/,2/ doplnili dôvody odvolania a v rozsahu tohto doplnenia sa domáhajú prieskumu rozsudku súdu prvej inštancie. Zvýraznila, že pôvodne odvolacím dôvodom bola skutočnosť, že Q. Z. nebolo dedičstvo potvrdené, resp. že dedičstvo bolo potvrdené právnomu predchodcovi žalobcov a jedná sa o administratívnu chybu. Nie skutočnosť, že Q. Z. nebola nepravým dedičom a odvolacím dôvodom nebolo ani to, že v tejto otázke rozsudok by mal vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia súdom prvej inštancie. Napriek tomu nezmenene zotrváva na tom, že Q. Z. bola vlastníčkou predmetných pozemkov už aj titulom vydržania, preto navrhuje potvrdenie rozsudku pre vecnú správnosť.

18. Žalovaní I. C., C. C., L. O. v písomnom podaní označenom ako „právne stanovisko k vyjadreniu žalovanej zo dňa 17.8.2016 a k doplneniu skutkových tvrdení žalobcov zo dňa 4.2.2016“ - na čl. 257 spisu uvádzajú, že spochybňujú tvrdenia žalovanej v rade 1/, akým spôsobom, na základe akého titulu odvodzuje svoje vlastnícke právo k spornej parcele. Zvýrazňujú argumentáciu súdu prvej inštancie uvádzanú na str. 6 ods. 2 napádaného rozsudku, v ktorých častiach sám súd spochybňuje dobromyseľnosť samotnej žalovanej v rade 1/. V rozsudku súd na str. 7 ods. 2 skonštatoval, že Q. C. - právna predchodkyňa žalovanej v rade 1/ nebola dobromyseľná, pretože ako účastníčka dedičského konania musela mať vedomosť o veľkosti zdedeného podielu, a to bez ohľadu na nesprávny zápis do katastra nehnuteľností. Taktiež matka žalovanej v rade 1/ Q. Z. minimálne do roku 2007 dobromyseľná nemohla byť. Právne predchodkyne žalovanej v rade 1/ nemohli byť dobromyseľné. Z tohto dôvodu dobromyseľná nebola ani samotná žalovaná v rade 1/. Musela vedieť, že jej právna predchodkyňa nemôže byť spoluvlastníčkou 1 spornej nehnuteľnosti, ale iba 1. Napriek tejto skutočnosti kúpnu zmluvu uzatvorili, pretože ako už bolo konštatované, v katastri nehnuteľnosti bol vykonaný zlý zápis vlastníckeho práva a spoliehali sa, že predmetnú kúpnu zmluvu, resp. spoluvlastnícke právo žalovanej v rade 1/ nebude nikto spochybňovať alebo napádať. Žalovaní v rade 2/ až 4/ majú za to, že nezákonným konaním zo strany žalovanej v rade 1/ ako i jej matky boli aj oni ukrátení na ich právach a bolo zasiahnuté do ich práv. Nerozumejú tomu, prečo súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov v rade 1/ a 2/ a uznal spoluvlastnícke právo žalovanej v rade 1/ s poukazom na § 486 Občianskeho zákonníka, keď jednou z podmienok ochrany tomu, kto nadobudol od nepravého dediča je jeho dobromyseľnosť a tá v tomto prípade na strane žalovanej v rade 1/ splnená nebola. Rozhodnutie súdu prvej inštancie pokladajú za nesprávne. Dokazovanie preukázalo, že matka žalovanej v rade 1/ nebola vlastníčkou polovice spornej nehnuteľnosti, ale iba jednej štvrtiny, pretože aj právna predchodkyňa matky žalovanej v rade 1/ zdedila len jednu štvrtinu spornej nehnuteľnosti. Q. C., právna predchodkyňa žalovanej v rade 1/ nebola vlastníčkou 1, ale iba 1 spornej parcely, preto nie je naplnené ustanovenie § 486 Občianskeho zákonníka. Z toho dôvodu sa nejedná o nepravého dediča. Pokiaľ sa žalovaná v rade 1/ ohradzuje, že žalobcovia 1/,2/ si nestrážili svoje vlastnícke práva a z toho dôvodu následnými prevodmi vlastníckeho práva došlo k nadobudnutiu vlastníctva na žalovanú v rade 1/, tak zdôrazňujú, že vlastnícke právo sa nepremlčuje, ide o absolútne subjektívne právo pôsobiace voči všetkým. Argumentáciu žalovanej v rade 1/ tak pokladajú za účelovú a nie právne relevantnú. Aj podľa čl. 20 Ústavy SR má každý právo vlastníť majetok a vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepoužíva.

19. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, rozhodujúc o odvolaní žalobcov v dobe už za účinnosti „novej procesno-právnej úpravy zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej CSP“, po konštatácii, že odvolanie podali žalobcovia 1/,2/ ako oprávnené strany sporu v zákonom stanovenej lehote a odvolanie

proti rozsudku je prípustné, preskúmal vec v rozsahu a z dôvodov podľa § 379, § 380 CSP, a aplikáciou postupu podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP.

20. Krajský súd vyhodnotil odvolanie žalobcov 1/2 za dôvodné. Súd prvej inštancie síce správne zistil skutkový stav, preto odvolací súd zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie aj vychádzal. Súd prvej inštancie však hmotnoprávne ustanovenie § 486 Občianskeho zákonníka na súdenú vec vyložil a aplikoval nesprávne.

21. V súdnej veci sa žalobcovia určovacou (pozitívnou) žalobou domáhajú určenia spornej nehnuteľnosti (podielu v konkrétnom pozemku) do dedičstva po svojom právnom predchodcovi. Vo svojej právnej podstate ide o žalobu vlastnícku, na podaní takejto žaloby musí byť daný právny záujem a výsledok sporu sa bude odvíjať od dôkaznej situácie, t.j. či výsledky vykonaného dokazovania preukazujú vlastníctvo dotknutej osoby, v konkrétne súdnej veci, či právny predchodca žalobcov bol ku dňu svojej smrti vlastníkom podielu 1 v spornom pozemku. Údaje správy katastra sú hodnoverné a záväzné totiž iba dovtedy, pokiaľ sa nepreukáže opak.

22. Žalobcovia jednoznačne preukázali v konaní, že na predmetnej určovacej žalobe majú naliehavý právny záujem z pohľadu § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (v znení účinnom ku dňu 30.6.2016, rozhodnutie súdu bolo totiž vydané ešte v dobe účinnosti uvádzanej procesnoprávnej úpravy). Tento ich záujem je daný tým, že hoc ich právny predchodca sa stal podľa dedičského rozhodnutia po svojej matke nadobúdateľom 1/4 podielu k celku v spornej parcele (potvrdzuje to aj obsah pripojeného dedičského spisu po J. W.) v dôsledku nesprávneho zápisu do katastra nehnuteľnosti zaevidovaný nebol. V prípade pozitívneho rozhodnutia by sa odstránila ich právna neistota a prípadným určením predmetu sporu do dedičstva, by mohol byť dotknutý majetok v dedičskom konaní (ako novoobjavený majetok) prejednaný po právnom predchodcovi žalobcov.

23. Správne konštatoval súd prvej inštancie, že strany sporu sú nositeľmi vecnej legitímácie (aktívnej, pasívnej), túto otázku v súlade s právom aj uzavrel.

24. Podľa výsledkov vykonaného dokazovania aj súd prvej inštancie uzavrel, že právny predchodca žalobcov nadobudol dedením podiel 1 v spornej parcele ako i to, že právna predchodkyňa matky žalovanej v rade 1. Q. C. (zároveň aj sestra B. W. a dcéra J. W.) k spornej parcele v dedičskom konaní nadobudla iba podiel 1 , napriek záverom dedičského konania však menovaná bola zapísaná k podielu 1 , teda podľa evidencie v katastri menovaná bola zapísaná k podielu vo väčšom rozsahu než podľa dedičského rozhodnutia jej patrilo a podiel v parcele na meno právneho predchodcu žalobcov zaevidovaný nebol vôbec, hoc podľa práva sa tak stať malo. Žalobcovia tak uniesli v konaní dôkazné bremeno na svoje tvrdenie, že ich právny predchodca ku dňu svojej smrti bol vlastníkom tvrdeného podielu v spornej nehnuteľnosti titulom dedenia po svojej matke, relevantnými dôkazmi vyvrátili hodnovernosť zápisu svedčiaceho v prospech právnej predchodkyne matky žalovanej v 1 rade. Preto sa oprávnené domáhajú ochrany vlastníckeho práva v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka, ich žaloba je skutkovo a právne v zmysle tohto hmotnoprávneho ustanovenia je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodná.

25. Okresný súd vo svojich skutkových zisteniach sa zaoberal otázkou držby - vydržaním podielu v spornej parcele, túto otázku aj uzavrel v súlade s hmotným právom. Bolo jednoznačne preukázané, že neboli splnené zákonom vyžadované podmienky vydržania a ani Q. C. ani jej právni nástupcovia, napokon ani žalovaná v 1. rade nenadobudli vlastnícke právo vydržaním k podielu právneho predchodcu žalobcov. Okresný súd správne hodnotil aj vyargumentoval tak otázku dobromyseľnosti/ nedobromyseľnosti držby práva, plynutie vydržacej doby, v týchto uvádzaných vecných otázkach sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia a na dôvody uvádzané v písomnom vyhotovení rozhodnutia aj poukazuje.

26. Ustanovenie § 486 Občianskeho zákonníka zakotvuje „ ochranu tretej osoby „ ktorá prostredníctvom neprávneho dediča nadobudla niečo z dedičstva. Označené ustanovenie však vo vzťahu medzi žalobcami a žalovanou v rade 1 aplikovať nie je možné. Okresný súd hmotno-právny význam označeného ustanovenia nesprávne premietol do rozhodovania a aj žalobu žalobcov nesprávne zamietol.

27. Podľa § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. V tomto ustanovení je zakotvená základná zásada dedičského práva podľa ktorej k prechodu práv a povinností, ktoré sú predmetom dedičstva, dochádza smrťou fyzickej osoby - túto osobu zákon označuje za poručiteľa. Okamih smrti poručiteľa alebo deň ku ktorému bol vyhlásený za mŕtveho je rozhodnou skutočnosťou čo do okruhu osôb, ktoré prichádzajú do úvahy ako dedičia, ako aj do práv a povinností, do ktorých vstupujú právni nástupcovia poručiteľa. Podľa Občianskeho zákonníka možno dedič, ak určitej osobe svedčí dedičský titul. Občiansky zákonník pozná dedenie zo zákona, zo závetu a z oboch týchto titulov. Pri dedení zo zákona v § 473 až 475 Občiansky zákonník obsahuje úpravu štyroch skupín (okruhov) zákonných dedičov.

28. Z hľadiska výkladu a aplikácie ust. § 486 Občianskeho zákonníka je osobitne významné koho hmotné právo považuje za „oprávneného“ a koho za „neprávneho“ dediča.

29. Nepravým dedičom je osoba, ktorá podľa rozhodnutia súdu o dedičstve nadobudla majetok poručiteľa hoci podľa dedičského práva ho nadobudnúť nemala vôbec alebo nie v takom rozsahu, v akom ho nadobudla. Ide o osobu, ktorá dedila hoc podľa zákona dedič nemala vôbec, pretože: 1. poručiteľ zanechal iného dediča, ktorý disponuje silnejším právom 2. poručiteľ okrem zistených dedičov zanechal aj ďalšieho dediča, ktorý mal dedič popri zistených dedičoch.

30. V konkrétnej dedičskej veci bolo preukázané, že neb. B. W. (právny predchodca žalobcov) a neb. Q. C. (právna predchodkyňa žalovanej v 1. rade, zároveň matka Q. Z.) boli zákonnými dedičmi - deťmi poručiteľky J. W.. Ani jeden z nich nebol v postavení neprávneho dediča, ale dediča oprávneného. Po Q. C. žalobcovia nie sú v postavení oprávneného dediča s poukazom na hmotnoprávne pravidlá dedenia podľa § 473 až 475 Oz. Po Q. C. totiž dedili jej deti, A. Z. ako jej dcéra, ktorá sa stala nadobúdateľkou spornej nehnuteľnosti, bola v dedičskom konaní vedenom po matke v pozícii oprávnenej dedičky a nie dedičky nepravnej. Preto žalovaná v I. rade sa nestala nadobúdateľkou majetku od A. Z., ako nepravnej dedičky a nemožno voči nej hmotnoprávny nárok uplatňovať ani podľa § 486 ani podľa § 485 Občianskeho zákonníka.

31. Žalobcovia preukázali v konaní, že ich právny predchodca neb. B. W. sa stal nadobúdateľom podielu 1 v parcele EKN č. 10346 titulom dedenia po matke J. W., menovaný bol ku dňu svojej smrti vlastníkom tohto majetku a dotknutý majetok patrí do dedičstva po neb. B. W..

32. Všetky horeuvedené úvahy viedli odvolací súd k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v meritórnom výroku, ďalšie odvolacie argumentácie pri vecnom posúdení významné neboli.

33. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu, rozhodol aj o nároku na náhradu trov celého konania, vrátane nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Postupoval tak podľa § 396 ods. 2 Civilného sporového poriadku v aplikácii s § 255 ods. 1 označeného procesného predpisu. Žalobcom - úspešným stranám sporu priznal nárok na plnú náhradu trov konania od neúspešných strán sporu - žalovaných.

34. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods.1 CSP).
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (427 ods.2 CSP).